

Պրովետարներ բոլոր երկրների, միացե՛ք

ՀԿՊ ԿՆՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈԳՆՈՅԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՅԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

Ագրուշարներ ԲԼՈՎՆՈՏ

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

№ 10

Մ Ա Յ Ի Ս

1956

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

62

Պետական կենսաթոշակների մասին

1

ՀՈՎ. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ.— Բացի ժողովրդի շահերից
կոմունիստական պարտիան ուրիշ շահեր չու-

7

Ս. ՄԻՋԻՏԵՐԶՅԱՆ.— Զրույց կոլտնտեսությունների
նախաձեռնությունների մասին

14

Ազիտացիոն աշխատանքի փորձից

ԶՐ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ.— Ազիտատորի զրույցը առաջա-

վոր փորձի մասին

22

Միջազգային բեմաներ

Լ. ԿՐԱՆՎ.— Խաղաղության և բարեկամության մի-

սիա

28

Օգնություն ազիտատորներին

Թեմաներ և գրականություն ազիտատորների
հունիս ամսվա զրույցների համար

38

Պատասխան բնթերցողների հարցերին

Ա. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ.— Ովքե՞ր են պուժադիստնե-

րը

44

նոր գրքեր

Խճագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿՊ Կենտկոմ,
Մ հարկ, 60-ագ սենյակ, Հեռախոս՝ 2-52-78:

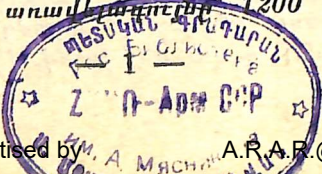
4478-Կ.2.

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ժողովրդի նկատմամբ պարտիայի և կա-
ռավարության հոգատարության մի նոր
փայլուն օրինակ հանդիսացավ վերջերս հը-
րապարակված «Օրենք պետական կենսա-
թոշակների մասին» ՍՍՌՄ Մինիստրների
Սովետի նախագիծը:

Նախագիծում պարզ և որոշակի նշված են
թոշակավորման այն նոր արտոնություննե-
րի մասին, որոնցից օգտվելու են մեր երկ-
րի աշխատավորները: Օրենքի համաձայն
պետական կենսաթոշակներ ստանալու իրա-
վունք ունեն բոլոր այն բանվոր-ծառայող-
ները, որոնք հասել են սահմանված տարի-
քին և ունեն համապատասխան աշխատան-
քային ստաժ՝ այն է տղամարդկանց հա-
մար՝ որոնք 60 տարեկան են և ունեն 25
տարվա աշխատանքի ստաժ, կանանց հա-
մար՝ որոնք 55 տարեկան են և ունեն 20
տարվա աշխատանքի ստաժ: Ծերության
կենսաթոշակների մի նիւմումը սահմանված է
300 ռուբլի, առավելագույնը՝ 1200 ռուբլի:

կենսաթոշակի իրավունք ունեն զինծառա-
տուներն ու նրանց ընտանիքի անդամները,
այն ընտանիքները, որոնք զրկվել են իրենց
կերակրողներից, ինչպես նաև ուսանողները
և այլն:

Կենսաթոշակների մասին օրենքը խոշոր
արտոնություն է տալիս հաշմանդամներին:
Նրանց համար ստեղծված է նյութական հը-
նարավորություն բավարար սնունդ ստանա-
լու և բուժվելու համար: Հաշմանդամները,
նալած նրանց աշխատունակության կորստ-
յան աստիճանին, բաժանվում են 3 խմբի:
Հաշմանդամության խմբերի որոշումը կա-
տարում են բժշկա-աշխատանքային էքսպեր-
տային հանձնաժողովները՝ օրենքով սահ-
մանված կարգով: Հաշմանդամության կեն-
սաթոշակ է նշանակվում երբ աշխատողը աշ-
խատանքի մեջ խեղման է եթարկվում կամ
հիվանդանում է: Աշխատանքային խեղման
կամ պրոֆեսիոնալ հիվանդության պատճա-
ռով կենսաթոշակներ տրվում են անկախ
նրանց աշխատանքի ստաժից: Առաջին խմբի
հաշմանդամները ստանում են իրենց վաս-
տակի 100 տոկոսի չափով, երկրորդ խմբի
հաշմանդամները՝ 90 տոկոսի չափով, իսկ
երրորդ խմբինը՝ 65 տոկոսի չափով:
Բանվորների և ծառայողների ընտանիք-

— 2 —

ներին, որոնք կորցրել են իրենց կերակրո-
ղին, կենսաթոշակներ տրվում են այն ան-
աշխատունակ անդամներին, որոնք գտնվում
են նրա խնամքի տակ:

Պետական կենսաթոշակների Օրենքի նա-
խագծում ասված է, որ սովետական քաղա-
քացիների ծերության, աշխատունակություն-
ը կորցնելու և հիվանդության դեպքում
նյութական ապահովության իրավունքը Հոկ-
տեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռեուլյու-
ցիայի նվաճումներից մեկն է, որը վավերա-
գրված է ՍՍՌՄ Կոնստիտուցիայով: Աշխա-
տավորներին կենսաթոշակով ապահովելը
ՍՍՌՄ-ում ստեղծված սոցիալիստական
կարգի, Սովետական Միության Կոմունիս-
տական պարտիայի ղեկավարությամբ սովե-
տական ժողովրդի ձեռք բերած տնտեսական
հսկայական հաջողությունների և երկրի ամ-
րապնդման արդյունքն է:

Սովետական ժողովրդի նյութական գրու-
թյան բարելավման խնդիրը միշտ էլ եղել է
մեր պարտիայի ուշադրության կենտրոնում:
Իր ամենօրյա պրակտիկ գործունեության ըն-
թացքում պարտիան մեծազույն հոգատա-
րություն է ցուցաբերել այդ հարցի նկատ-
մամբ:

Երկրի տնտեսական հզորության անընդ-

— 3 —

հատ բարձրացումը պարտիային հնարավորություն ընձեռեցին մի շարք կարևոր որոշումներ ընդունելու ժողովրդի բարեկեցության հետագա բարելավման ուղղությամբ: Արդեն կյանքի են վերածվել XX համագումարի մի շարք կարևորագույն որոշումները՝ օրինակ, շաբաթ և տոն օրերի նախօրյակին աշխատանքային օրը 2 ժամով կրճատելու մասին, կենսագործվում է մայրության և մանկության պաշտպանության վերաբերյալ որոշումը՝ հղի կանանց ծննդաբերությունից առաջ և հետծննդյան ժամանակաշրջանում տրվող օրերի ավելացման մասին, պետական կենսաթոշակների մասին Օրենքը: Սա դեռ բոլորը չէ: Շուտով կենսագործման մեջ կդրվեն նաև համագումարի մի շարք այլ կարևոր որոշումներ, փնչպիսիք են բանվոր-ծառայողների գոյություն ունեցող աշխատավարձի կարգավորման մասին, հիմնարկ-ձեռնարկություններում 8-ժամյա աշխատանքի փոխարեն 7 ժամյա աշխատանքային օր սահմանելու մասին և այլն:

Պարտիայի և կառավարության այս որոշումները է՛լ ավելի են բարձրացնում սովետական ժողովրդի օրինական հպարտությունը, նրանց նվիրվածությունն ու անսահման սերը պարտիայի և կառավարության հան-

— 4 —

դեպ, մեր մեծ Հայրենիքի հանդեպ: Սովետական ժողովուրդը աշխատանքային նոր վերելքով, արտադրական նոր խանդավառությամբ է դիմավորում պարտիայի ու կառավարության բոլոր ձեռնարկումներին, ձեռնարկումներ, որոնք ուղղված են սոցիալիստական Հայրենիքի և ժողովրդի բարօրության բարձրացման գործին:

Առանձնապես մեծ խանդավառություն է առաջ բերել աշխատավորության մեջ կառավարության պետական կենսաթոշակների մասին Օրենքի նախագիծը: Բոլոր հիմնարկ-ձեռնարկություններում, գործարաններում, հանքահորերում ու կոլտնտեսություններում ագիտատուրները այս օրերին կարդում, պարզաբանում են աշխատավորներին պետական կենսաթոշակների մասին օրենքի նախագիծը: Ամենուրեք աշխատավորները մեծ գոհունակությամբ ընդունեցին այն և պարտավորվեցին պարտիայի ու կառավարության հոգատարությանը պատասխանել արտադրական նոր վերելքով:

Նրևանի էլեկտրամեքենաշինական գործարանի բանվոր-ծառայողների մեջ երբ մասսայականացվում էր այս կարևոր քաղաքական փաստաթուղթը, գեներատուների ցեխի պետ ընկ. Կարախանյանը հայտարար-

— 5 —

րեց, որ կառավարութեան և պարտիայի այս նոր հոգատարութիւնը ցույց է տալիս, որ մեր երկիրը տնտեսապէս է՛լ ամելի հզոր ու ամուր է դարձել: Պետական կենսաթոշակի նոր կարգը արմատական բարելավում կը մըտցնի սովետական մարդկանց կյանքի ու կենցաղի մեջ: Խոսք եմ տալիս ցեխի բանվորների հետ միասին շարունակ կատարել ու գերակատարել մեր պլանները, բարելավել արտադրանքի որակը: Արթիկադաֆի լավագույն քարհատ բանվոր ընկ. Ն. Հովակիմյանը ծանոթանալով նախագծին, ասաց, որ շնորհիվ պարտիայի ամենօրյա հոգատարութեան, մշտապէս ապահովված է սովետական աշխատավոր մարդու վաղվա օրը: Դա պարտավորեցնում է մեզ ամելի բարձր արտադրողականութեամբ աշխատել, նյութական շատ բարիքներ տալ Հայրենիքին: Շընորհակալութիւն մեր մեծ պարտիային ջերմ հոգատարութեան համար:

Ի պատասխան պարտիայի և կառավարութեան ջերմ հոգատարութեան, սովետական ժողովուրդը համակված է մեկ ցանկութեամբ՝ անշեղորեն կենսագործել XX համագումարի պատմական որոշումները, ժամկետից շուտ կատարել և գերակատարել վեցերորդ հնգամյա պլանի առաջադրանքները:

ԲԱՅԻ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՇԱՀԵՐԻՑ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԻԱՆ ՈՒՐԻՇ ՇԱՀԵՐ ԶՈՒՆԻ

ՀՈՎ. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

Պատմական գիտութիւնների քեկնածու

Սովետական Միութեան Կոմունիստական պարտիան ուժեղ և անպարտելի է ժողովրդի հետ ռմեցած իր կապերի շնորհիվ: Ռեուլյուցիայի հանձար կենինի ստեղծած և կոփած Կոմունիստական պարտիան սկսած իր ռեուլյուցիոն գործունեութեան պուաջին իսկ քայլերից հանդես է եկել որպէս աշխատավորութեան կենսական շահերի միակ և հավատարիմ պաշտպանը:

Պարտիան հօգուտ ժողովրդի շահերի կադմակերպեց բանվոր դասակարգի և աշխատավոր գյուղացիութեան մարտական դաշինքը և մեր երկրի աշխատավորութեանը ազատագրեց կալվածատերերի ու կապիտալիստների ճնշումից, նրանց տվեց ազատութիւն, ստեղծեց Սովետական իշխանութիւնը:

Հանուն ժողովրդի շահերի պարտիան կենսագործեց երկրի առցիալիստական ինդուս-

տրացման և գյուղատնտեսության կուլեկտի-
վացման քաղաքականություն, կազմակերպեց
սոցիալիզմի հաղթանակը մեր երկրում, որի
շնորհիվ ընդմիջտ լիկվիդացվեցին շահագոր-
ծող դասակարգերը և մարդու կողմից մարդու
շահագործումը: Մեր Հայրենիքը պատմա-
կան շտեմանված կարճ ժամանակամիջոցում
վերացրեց իր տնտեսական և կուլտուրական
հետամնացությունը, դարձավ առաջավոր,
հզոր սոցիալիստական տերություն:

Սովետական հասարակարգի հաղթանակի
համար մղվող պայքարում, Կոմունիստական
պարտիան հասավ մասսաների քաղաքական
բարձր ակտիվության, ժավալեց ժողովրդի
անսպառ ստեղծարար տւժերն ու նախաձեռ-
նությունը: Կոմունիստական պարտիայի և
նրա Կենտրոնական Կոմիտեի ամբողջ գոր-
ծունեությունը միշտ տոգորված է խորին հա-
վատով դեպի ժողովրդի ունույնցիոն եռան-
դը, որը պատմության կերտողն է, հասարա-
կության նյութական և հոգևոր բոլոր բարիք-
ների ստեղծողը: Լենինը հպարտությամբ էր
խոսում բոլշևիկյան պարտիայի, տրպես ժո-
ղովրդի առաջնորդի և ուսուցչի մասին: Նա
կոչ էր անում բոլոր կարևորագույն հարցերը
քննարկման դնել գիտակից բանվորների առ-
ջև, պարտիայի առջև: Լենինը մեր պարտիա-

— 8 —

յի մեջ տեսնում էր մեր դարաշրջանի միտքի,
պատիվն ու խիղճը: Կոմունիստական պար-
տիան իսկական ժողովրդական պարտիա է:
Նա ծնունդ է առել ժողովրդի ընդերքից, ար-
տահայտում է նրա շահերը, հաստատակամո-
րեն և հետևողականորեն պայքարում է այդ
շահերի իրականացման համար:

Մեր պարտիան շարունակ ընդլայնում և
ամրապնդում է իր կապերը մասսաների հետ:
Հենց ժողովրդի հետ այդ անխախտ կապի
մեջ է Կոմունիստական պարտիայի ուժը և
անպարտելիությունը: Պարտիան մշտապես
իր առաջնահերթ խնդիրն է համարում ապա-
հովել աշխատավորների կենսամակարդակի
անշեղ բարձրացումը:

Սովետական ժողովրդի բոլոր հերոսական
գործերի մեջ մարմնավորված է մեր պար-
տիայի իմաստուն քաղաքականությունը: Սո-
վետական մարդիկ լավ գիտեն, որ իրենց
բոլոր հաղթանակների համար պարտական
են Կոմունիստական պարտիային: Մեր Հայ-
րենիքի աշխատավորները Կոմունիստական
պարտիայի մեջ տեսնում են իրենց շահերի
և ձգտումների միակ արտահայտիչը:

Սովետական Միության Կոմունիստական
պարտիայի վաչելած անսահման վստահու-
թյան ցայտուն արտահայտությունն է այն,

որ շարունակ նրա շարքերն են ընդունվում մեր երկրի լավագույն մարդիկ: Նվե Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ ռևոլյուցիայի նախապատրաստման և անցկացման ժամանակաշրջանում բոլշևիկների պարտիան իր շարքերում ուներ 240 հազար անդամ, իսկ Հայրենական Մեծ պատերազմի նախօրյակին՝ երեք միլիոն 400 հազար անդամ, ապա պատերազմի վերջում՝ 1945 թվականի կեսերին, պարտիայի շարքերում կային 5 միլիոն 800 հազար մարդ: Այժմ Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիան իր շարքերում միավորում է ավելի քան 7 միլիոն մարդ՝ մեր ժողովրդի լավագույն զավակներին:

Մեր երկրի բանվորները, դյուլացիները, ինտելիգենցիան տառնամյակների փորձով համոզվել են պարտիայի քաղաքականության ճշտության մեջ և իրենց բախտը ընդմիշտ կապել են նրա հետ, սիրով նրան են վստահել իրենց ներկան ու ապագան: Սովետական մարդիկ իրենց հայացքներն ու խոհերը ուղղում են հարազատ բոլշևիկների պարտիային, արտահայտում իրենց երախտագիտության ու ջերմ սիրո զգացմունքները: Մեր երկրի ժողովուրդները հպարտանում են նրանով, որ դեկավարվելով Կոմունիստա-

— 10 —

կան պարտիայի կողմից, մարդկության համար ճանապարհ են հարթում դեպի կոմունիզմ: Նրանք լավ գիտեն, որ իրենց բոլոր հաղթանակների համար պարտական են լենինի ստեղծած Կոմունիստական պարտիային:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի XX համագումարի պատմական որոշումները միահամուռ հավանության արժանացան սովետական ժողովրդի կողմից: Մեր երկրի աշխատավորները խորը գիտակցում են, որ պարտիայի XX համագումարի որոշումների կատարումը կարևոր քայլ է հանդիսանալու ՍՍՌՄ-ի հիմնական տնտեսական խնդրի լուծման՝ բնակչության մեկ շնչին ընկնող արտադրանքի արտադրության մեծ շնչին ընկնող զարգացած կապիտալիստական երկրներին հասնելու և անցնելու խնդրի լուծման ճանապարհին: Պարտիայի համագումարի կողմից երկրի առաջ դրած խնդիրները հաջողությամբ կլուծվեն, որովհետև սովետական ամբողջ ժողովուրդը պարտիայի քաղաքականությանը, նրա նախատեսած սլոանները համարում է իր կենսական դորժը և հերոսաբար պայքարում է դրանց կենսագործման համար:

ՍՄԿՊ XX համագումարի որոշումները, ո-

— 11 —

րոնք տոգորված են մարքսիզմ-լենինիզմի
կենսահաստատ գաղափարներով, պարտիա-
յին է՛լ ավելի հարազատ դարձրին, է՛լ ավելի
ամրապնդեցին նրա կապերը ժողովրդի հետ:

Արտահայտելով բոլոր աշխատավորների
մտքերն ու զգացմունքները, Լենինգրադի
«Էլեկտրոսիլա» գործարանի բանվորական
ժողովներից մեկում հավաքող փականա-
գործ Վ. Գորոխովը հուզված ասաց. — Պար-
տիայի XX համագումարում ընդունված որո-
շումների յուրաքանչյուր բառը, յուրաքան-
չյուր տողը շնչում են վստահությամբ և ուժով,
ի ինչ հոգատարությամբ մեր Հայրենիքի և
սովետական ժողովրդի հետագա բարգավաճ-
ման նկատմամբ: Նա ցանկանում եմ ի սրտե
ասել. լսի՛ր, հարազատ պարտիա դու մեր
հպարտությունն ես, մեր փառքը, մեր հույսը:
Քո փորձված ղեկավարությամբ մենք կընթա-
նանք առաջ, դեպի կոմունիստական պայծառ
ապագան:

Երևանի Պահեստամասերի գործարանի կո-
լեկտիվի միտինգում, որը նվիրված էր ՍՄԿՊ
XX համագումարի աշխատանքների ավարտ-
մանը, արտահայտելով բոլոր բանվորների,
ծառայողների և ինժեներա-տեխնիկական
աշխատողների միահամուռ ցանկությունը,
գործարանի ավագագույն բանվոր Սարգիս

— 12 —

Սահակյանը իր ճառում ասաց. «Ստեղծա-
րար աշխատանքների այն մեծ ծրագիրը, որ
նշել է պարտիայի համագումարը, ջերմ ալ-
ձագանք է գտնում մեր սրտերում, որով-
հետև այդ ծրագիրը տոգորված է ժողովրդի
ուժի նկատմամբ հավատով, տոգորված է
ժողովրդի բարօրության նկատմամբ հոգա-
տարությամբ: Պարտիայի հոգատարությանը
մենք կպատասխանենք անձևվեր աշխա-
տանքով: Շնորհակալություն, հարազատ
պարտիա: Մենք բոլորս քեզ հետ ենք»:

Այս օրերին առանձին ջերմությամբ են
հնչում՝ մեր պարտիան, մեր հարազատ պար-
տիան բառերը: Այդ ոգեշունչ բառերը կա-
րելի է լսել մեր Հայրենիքի բոլոր անկյուն-
ներում, որտեղ ապրում և ստեղծագործում է
սովետական մարդը:

Մեր երկրի ժողովուրդները ջերմորեն սի-
րում են իրենց հարազատ Կոմունիստական
պարտիան, վստահում են նրան, քանի որ
տասնյակ տարիների փորձով համոզվել են,
որ պարտիան ժողովրդի շահերից բացի ուրիշ
շահեր չունի:

ԶՐՈՒՅՑ ԿՈԼՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆՈՒՍԱԶԵՌՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ս. ՄԻԶԻՖԵՐԶՅԱՆ

Գյուղատնտեսական արտելի օրինակելի Կանոնադրության ընդունման ժամանակից անցել է ավելի քան 20 տարի: Այդ ժամանակամիջոցում խոշոր փոփոխություններ են տեղի ունեցել կոլտնտեսային գյուղի կյանքում: Հանրային բազմաձյուղ տնտեսության կառավարման գործում կուտակվել է նոր և հարուստ փորձ:

Գյուղատնտեսական արտելի հին Կանոնադրությունը չէր ընդգրկում կոլտնտեսությունների բազմազան կյանքի ու գործունեության բոլոր կողմերը և մի շարք դեպքերում սահմանափակում էր նրանց նախաձեռնությունը հանրային տնտեսությունը վարելու աշխատանքի կոնկրետ պայմանները: Օրինակ, խիստ անհրաժեշտ է, որ կոլտնտեսականներին տնամերձ հողամասեր հատկացնելու, անձնական օգտագործման տակ եղած անասունների շափը ո-

— 14 —

րոշելու, աշխօրերի մինիմումը սահմանելու, կոլտնտեսականներին կոլտնտեսությունից հեռացնելու, եկամուտները բաշխելու և կոլտնտեսային կյանքին վերաբերող բազմաթիվ այլ հարցեր լուծեն հենց իրենք՝ կոլտնտեսությունները: Այդ կապակցությամբ գյուղատնտեսական արտելի Կանոնադրության և կոլտնտեսային արտադրության կազմակերպման ու արտելի գործերի կառավարման առպարեզում կոլտնտեսականների նախաձեռնության հետագա զարգացման մասին ՍՄԿՊ Կենտրոնական Կոմիտեի և ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի որոշման մեջ ասված է «... ելնելով հողագործության և անասնարուծության շեշտակի վերելքն ապահովելու գլխավոր խնդրից, հանձնարարել, խորհուրդ տալ, որ կոլտնտեսություններն իրենք լրացնեն ու փոխեն գյուղատնտեսական արտելի ընդունած Կանոնադրության առանձին գրույթները, հաշվի առնելով կոլտնտեսության տեղական, կոնկրետ պայմանները»:

Ինչպես հայտնի է, մինչև այժմ տնամերձ հողամասեր հատկացնելու գործում կոլտնտեսականների հանրային աշխատանքներում մասնակցելու շափը նկատի չէր առնվում: Հաճախ վատ աշխատող կոլտնտե-

— 15 —

սականները, իսկ երբեմն նաև կոլտնտեսու-
թյան հետ աշխատանքային կապ չունեցող
մարդիկ լրիվ չափով օգտագործում էին ի-
րենց տնամերձ հողամասերը ու օգտվում
կոլտնտեսականի բոլոր արտոնություննե-
րից: Օրինակ, անցյալ տարի ռեսպուբլիկա-
յի աշխատունակ կոլտնտեսականների որոշ
մասը ոչ մի մասնակցություն չունեցավ
կոլտնտեսային հանրային աշխատանքնե-
րին, սակայն նրանք լրիվ չափով պահպա-
նեցին իրենց տնամերձ հողամասերը: Ապա-
րանի շրջանի կոլտնտեսություններում անց-
յալ տարի 577 հոգի, Ազիզբեկովի շրջա-
նում՝ 582 հոգի և Թալինի շրջանում՝ 708
հոգի կոլտնտեսությունների աշխատանքնե-
րին բոլորովին չմասնակցեցին: Սակայն
կոլտնտեսային աշխատանքից խուսափող
այդ բոլոր անձինք լրիվ չափով օգտվեցին
իրենց ունեցած տնամերձ հողամասերից:
Նման շատ օրինակներ կարելի է բերել ռես-
պուբլիկայի համարյա բոլոր շրջաններից:

Տնամերձ հողամասեր հատկացնելու վե-
րաբերյալ գյուղատնտեսական արտելի Կա-
նոնադրության նոր դրույթը խոշոր չափով
կնպաստի աշխատանքի կարգապահության,
ամրապնդմանը կոլտնտեսություններում:

Այժմ կոլտնտեսականների ընդհանուր ժո-
ղովի որոշմամբ տնամերձ հողամասի չա-

— 16 —

3502-56

փը սահմանվելու է հաշվի առնելով կոլտն-
տեսականի ընտանիքի աշխատունակ ան-
դամների աշխատանքային մասնակցությու-
նը: Այն ընտանիքները, որոնք բարեխղճո-
րեն չեն մասնակցելու հանրային աշխա-
տանքներին, ավելի պակաս չափով տնա-
մերձ հող կունենան, քան կոլտնտեսությու-
նում բարեխղճորեն աշխատող ընտանիքնե-
րը: Իբրև կանոն ազնիվ և բարեխղճորեն
աշխատող կոլտնտեսականների ընտանիք-
ների բոլոր չափահաս և աշխատունակ ան-
դամներն ակտիվորեն աշխատում են կոլ-
տնտեսություններում: Ինչ խոսք, որ հենց
նրանք էլ պետք է ավելի շատ տնամերձ
ստանան և լիովին օգտվեն կոլտնտեսա-
կանի արտոնություններից:

Կոլտնտեսային արտադրության համար
չափազանց կարևոր նշանակություն ունի
աշխատունակ կոլտնտեսականների աշխո-
րերի պարտադիր մինիմումի չափի ճիշտ
սահմանումը:

Կոլտնտեսականի աշխօրերի մինիմումի
չափը կոլտնտեսությունները սահմանելու են
ելնելով հանրային տնտեսության մեջ աշխօ-
րերի ծախսումների պահանջներից, այն
հաշվով, որ լավագույն ձևով կատարվի
ցանքերի մշակությունը, անասունների
նամքը և կատարվեն բերքաբերության բարձ-

— 17 —

թերատվության պետական առաջադրանքները: Այսպիսով, աշխօրերի մինիմումի չափը շրջանի բոլոր կոլտնտեսությունների համար միևնույնը չի կարող լինել, քանի որ տարբեր կոլտնտեսություններ ունեն տարբեր արտադրական պայմաններ:

Տղամարդկանց և կանանց համար նույն կոլտնտեսությունում կարելի է տարբեր չափի աշխօրերի պարտադիր մինիմում սահմանել: Այդպիսի մոտեցումը հնարավորութիւն կտա ավելի ռացիոնալ օգտագործել բանվորական ուժը և ապահովել կոլտնտեսության աշխատանքների ժամանակին կատարումը:

Կոլտնտեսության արտադրական նորմաները և աշխատանքի աշխօրային գնահատումները մշակում են կոլտնտեսությունները, ըստ որում աշխատանքի վարձատրութիւնը աշխօրերով պետք է կատարել այնպես, որ կարևորագույն գործ կատարող կոլտնտեսականները ավելի բարձր վարձատրութիւն ստանան, քան թեթև ու երկրորդական աշխատանք կատարողները:

Գյուղատնտեսական արտելի Կանոնադրության մեջ ուղղումներ, փոփոխութիւններ և լրացումներ մտցնելիս կոլտնտեսությունները պետք է նկատի ունենան 100 հեկտար հողից առավելագույն չափով գյուղատնտես:

— 18 —

սական արտադրանք ստանալու խնդիրը: Գործը կազմակերպեն այնպես, որ յուրաքանչյուր կոլտնտեսութիւն աշխատանքային և դրամական քիչ միջոցների ծախսումով ապահովի արտադրական միջոցների և աշխատուժի լրիվ օգտագործումը, որ կոլտնտեսութիւնում չլինեն անարտադրողական ծախսեր:

Մեր ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսութիւնները ամեն տարի 17—18 միլիոն ուրբի գումար են ծախսում անասնակերի և 9—10 միլիոն ուրբի զանազան կոլտուրաների սերմեր ձեռք բերելու համար: Այնինչ, տնտեսութիւնը ճիշտ վարելու դեպքում նրանք կարող են փրենց անասուններն ապահովել սեփական կերով և սերմացուներով: Այդ դեպքում ղգալիորեն կպակասի գյուղատնտեսական արտադրանքի ինքնարժեքը և յուրաքանչյուր տարի կավելանա աշխօրերին բաշխվող դրամական եկամուտը 27—28 միլիոն ուրբով: Կոլտնտեսութիւնները հնարավորութիւն ունեն նաև ղգալի խնայողութիւններ կատարել այլ արտադրական ծախսերի հաշվին: Օրինակ, վառելանյութը խնայողաբար օգտագործելու, մանր ինվենտարի գնման, ինչպես նաև վարչատնտեսական ծախսերի կրճատման հաշվին:

— 19 —

Վերջին ժամանակներս, երբ Ստեփանա-
վանի շրջանի կոլտնտեսությունները զբաղ-
վեցին այդ հարցով, ապա նրանք գտան, որ
իրենց կոլտնտեսություններում կան հաշ-
վային աշխատողների, պահեստապետների,
պահակների, ֆուրաժիրների, բրիգադիրնե-
րի, ֆերմաների վարիչների ավելորդ հաս-
տիքներ՝ շուրջ 267 մարդ, որոնց պահպան-
ման համար տարեկան ծախսվում էր ավելի
քան 88 հազար աշխօր: Նրանք կրճատեցին
այդ ավելորդ հաստիքները և այժմ շարունա-
կում են պարզեցնել կոլտնտեսությունների
վարչական ու սպասարկող ապարատը:

Կոլտնտեսություններում աշխատանքի
արտադրողականության բարձրացման կա-
րևոր խթան է հանդիսանում կոլտնտեսա-
կանների ամենամսյա ավանսավորումը:
ՍՄԿՊ Կենտկոմը և ՍՍՌՄ Մինիստրների
Սովետը իրենց որոշումով խորհուրդ տվին
կոլտնտեսություններին ընդհանուր ժողով-
ների որոշմամբ կոլտնտեսականներին ամեն
ամիս ավանս տալ, դրամական եկամուտ-
ների առնվազն 25 տոկոսի չափով:

Բացի դրանից, ՍՄԿՊ Կենտկոմի և ՍՍՌՄ
Մինիստրների Սովետի որոշմամբ կոլտն-
տեսությունների երկարատև վարկերի գծով
ունեցած պարտքերը այժմ մարվելու են

— 20 —

դրամական անբաժանելի ֆոնդի հաշվին:
Անբաժանելի ֆոնդի հաշվին է կատարվելու
նաև անասնապահական և այլ արտադրա-
կան շենքերի ու կառուցվածքների շինարա-
րության, ինչպես նաև այգիների տնկման և
աճեցման վրա ծախսված աշխօրերի դրամա-
կան վարձատրությունը:

Կոլտնտեսությունների վարչությունները
օգտագործելով այս նոր հնարավորություն-
ները պետք է ճշտորեն կատարեն կոլտնտե-
սականների ամենամսյա ավանսավորումնե-
րը: Ընթացիկ տարվա եկամուտները բաշխե-
լու ժամանակ պետք է կոլտնտեսություններն
ստեղծեն դրամական և բնամթերային փո-
խանցիկ ֆոնդեր, որպեսզի կարողանան հե-
տագայում ավանսավորել կոլտնտեսակա-
ններին: Այժմ կոլտնտեսություններն իրենք
են որոշելու բնամթերային ու դրամական
լրացուցիչ վարձատրության կարգն ու չա-
փը:

Պարտիայի և կառավարության այս նոր
որոշումը աշխատանքային բուռն վերելք է
առաջ բերել մեր ռեսպուբլիկայի կոլտնտե-
սային աշխատավորության մեջ: Նրանք
կաշխատեն կրկնապատկված եռանդով, որ-
պեսզի պատվով կատարեն ՍՄԿՊ XX հա-
մագումարի որոշումները:

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԶՐՈՒՅՅՐ ԱՌԱՋԱՎՈՐ
ՓՈՐՁԻ ՄԱՍԻՆ

ՔՐ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ագիտացիոն աշխատանքի հարուստ փորձ ունի Բասարգեչարի շրջանի Նորակերտ գյուղի ագիտատոր ընկ. Արամայիս Հովսեփյանը: Նա սխտեմատիկ պրոպագանդում և մասսայականացնում է գյուղատնտեսության առաջավորների փորձը: Օրերս նա իր գրույցի թեման դարձրեց իրենց կոլտնտեսության № 2 բրիգադայի փորձը՝ հացահատիկի բարձր բերք աճեցնելու մասին: Սկսելով իր գրույցը, նա ունկնդիրներին մանրամասնորեն պարզաբանեց այն խնդիրները, որ պարտիայի XX համագումարը դրել է գյուղատնտեսության աշխատողների առջև:

— ՍՄԿՊ XX համագումարը, — ասաց ագիտատորը, — խնդր է դրել՝ 1960 թվականին երկրում հացահատիկի արտադրությունը հասցնել 11 միլիարդ փթի: Այս գործում մեծ անելիքներ ունենք նաև մենք՝ Նորակերտի կոլտնտեսականներս: Մեր կոլտնտեսությունն ունի լավ հողեր, ժրաջան աշխա-

— 22 —

տողներ, մեզ սպասարկում է ՄՏ կայանը: Որը հարուստ է գյուղատնտեսական մեքենաներով և այլն: Այս ամենը, ասում է ագիտատորը, հարկավոր է միայն ռացիոնալ օգտագործել, անընդհատ բարձրացնելով հացահատիկի բերքատվությունը, իջեցնելով հացահատիկի ինքնարժեքը: Ագիտատորը հանգամանորեն կանգ է առնում կոլտնտեսության № 2 բրիգադայի փորձի վրա:

— Մեր կոլտնտեսության հողերը բոլորն էլ բերրի են, — ասում է նա, — սակայն № 1 բրիգադան համեմատաբար հացահատիկի ցածր բերք ստացավ, քան № 2 բրիգադան: Երկու բրիգադաներն էլ ունեն հավասար շափով հողային տարածություն: Սակայն արդյունքը ստացվում է տարբեր: № 1 բրիգադան 275 հեկտար տարածությունից պահեստ է հանձնել 2.800 ցենտներ հացահատիկ, իսկ № 2 բրիգադան նույնչափ տարածությունից՝ 5.800 ցենտներ, ամեն մի հեկտարից հավաքելով 21,5 ցենտներ բերք:

Բարձր բերք ստանալու «գաղտնիքը», — ասում է ագիտատորը, — լավ և անձնուրաց աշխատանքի մեջ է: № 2 բրիգադայում աշխատանքի կազմակերպումը կատարված է այնպես, որ աշխատողնակ բոլոր կոլտնտեսականները կատարում ու գերակատա-

— 23 —

րում են օրվա առաջադրանքները: Հնգօր-
յակներով բրիգադիր ընկ. Հ. Մկրտչյանը
գրանցում է կոլտնտեսականների աշխօրերը
իրենց գրքուկներում: Յուրաքանչյուր կոլ-
տնտեսական լավ գիտի, թե երբ, ինչ աշ-
խատանք է կատարելու ինքը: Այդ բրիգա-
դայում, — շարունակում է ագիտատորը, —
բարձր հիմքերի վրա է դրված ցանքերի մշ-
շակությունը: Օրինակ, բերքահավաքի հետ
միասին, օգոստոսի կեսերին նրանք կատա-
րում են խոզանի երեսվար՝ 5—6 սմ. խորու-
թյամբ, իսկ դրանից մոտ 20—25 օր հետո՝
հիմնական խոր վար՝ 25—30 սմ. խորու-
թյամբ՝ նախախոփիկ ոմեցող գութանով:
Ստացվում է հավասար, առանց կոշտերի,
բարձրորակ վար, պահպանվում է հողում
եղած խոնավությունը: Բրիգադիր ընկ. Հով-
հաննես Մկրտչյանը հատուկ ուշադրություն
է դարձնում գարնան նախաքանքային աշ-
խատանքների ժամանակին և բարձրորակ
կատարման վրա, որն անհրաժեշտ է հողում
կուտակված խոնավությունը ավելորդ գուր-
շիացումից պաշտպանելու և մշակվող բույ-
սերի պահանջը ջրի նկատմամբ բավարա-
րելու համար: Վաղ գարնանը, քեշի ժամա-
նակ, հողի երեսի շերտը անմիջապես զիգ-
զագվում է, որը արգելում է խոնավության

— 24 —

գուրշիացմանը, հարթեցնում է դաշտը,
բույսերի ծիլերի համար ստեղծում է հողի
փուխը շերտ, ուժեղացնում է օդափոխանա-
կությունը, հեշտացնում բույսերի արմատա-
յին և վերերկրյա սննդառության պրոցես-
ները:

Ընկ. Հ. Մկրտչյանի բրիգադան սև ցելի
առաջին փոցխումը կատարում է վաղ գար-
նանը: Հետագայում սև և վաղ ցելերի մշա-
կությունը կատարվում է միատեսակ:

Ագիտատորը մանրամասնորեն պատմում
է նաև դաշտերը տեղական և հանքային պա-
րարտանյութերով սիստեմատիկ կերպով պա-
րարտացնելու մասին:

— Խոզանատեղերը վարելուց առաջ, —
ասում է ագիտատորը, — № 2 բրիգադան
պարարտացնում է հողերը, տալով հեկտա-
րին 50 կգ. ազոտ, 70 կգ. ֆոսֆոր և 30 կգ.
կալիում, իսկ վաղ գարնանը՝ աշնանացանը
սնուցում է, տալով 30 կգ. ազոտ և 25 կգ.
ֆոսֆոր ու անմիջապես փոցխում: Բացի
այդ, ցանքի յուրաքանչյուր հեկտարը պա-
րարտացվում է 25—30 տոննա գոմաղբով:

Կոլտնտեսականները լավ ծանոթ լինելով
հողի առանձնահատկությանը՝ տարբեր հո-
դակտորներ տարբեր ձևերով են պարար-
տացնում:

— 25 —

— Բավական չէ հողը լավ մշակել և ցան-
քի համար այն լավ նախապատրաստել, ան-
հրաժեշտ է նաև ցանքը կատարել ճիշտ ժա-
մանակին, լավորակ սերմացուով և հետա-
գայում էլ ցանքերը լավ խնամել, — ասում
է ագիտատորը: Այնուհետև ագիտատորը
մանրակրկիտ կերպով պատմում է հացա-
հատիկի ցանքը կատարելու վերաբերյալ
№ 2 բրիգադայի աշխատանքի փորձի մա-
սին: Այդ բրիգադան, — ասում է ագիտա-
տորը, — աշնանացանը կատարում է լավա-
գույն ժամկետում՝ օգոստոսի 20-ից մինչև
սեպտեմբերի 1-ը, ցանում է ախտահանված
և ընտրված սերմացու: Բրիգադան ցանքը
կատարում է դիֆերենցված ձևով: Օրինակ,
վաղ ցելում ցանում է 160 կգ. ցորեն, խո-
զանատեղերում՝ 180 կգ., իսկ տորֆաճահ-
ճային հողերում՝ 150—160 կիլոգրամ: Իբրև
կանոն, բրիգադայի կուլտուրեսականները
աշխատանքները սկսում են այն հողակտոր-
ներից, որտեղ հողը շուտ է շորանում և քե-
շի շուտ է գալիս: Նրանք հացահատիկային
կուլտուրաների ցանքը ամբողջովին կատա-
րում են շարքացաններով՝ խաչաձև և նե-
ղաշար ձևով: Գարնանը աղքատ հողերում
ցանված հացահատիկային կուլտուրաներին
տալիս են երկու սնուցում հանքային պա-

— 26 —

րարտանյութով (30 կգ. ազոտ և 25 կգ.
ֆոսֆոր): Այն հողակտորներում, ուր երևում
են մուլախոտերը, բրիգադան կատարում է
1—2 քաղհան, նախքան բույսերի խողովակ
տալը:

Այնուհետև ագիտատորը պատմում է, որ
ընկ. Հ. Մկրտչյանի դաշտավարական № 2
բրիգադան օրինակելի է կազմակերպում
նաև հացահատիկի բերքահավաքը: Նախքան
բերքահավաքը, բրիգադան բոլոր հողամա-
սերում նորոգում է ճանապարհները, հար-
թեցնում է փոս տեղերը և բացում կոմբայ-
նի ընթացքի ուղին: Բերքահավաքը հիմնա-
կանում կատարում են Նորակերտի ՄՏ կա-
յանի մեխանիզատորները, բայց ակտիվո-
րեն մասնակցում են նաև կուլտուրեսական-
ները: Կուլտուրեսականների երեխաների մի-
ջոցով կազմակերպվում է հասկահավաք:
Բրիգադայում այնպես է կազմակերպված
աշխատանքը, որ ամբողջ բերքահավաքի
ընթացքում պայքար է տարվում յուրաքան-
չյուր կիլոգրամ հացահատիկի համար:
Աճեցրած ամբողջ բերքը մտնում է պահեստ:
Զրույցի վերջում ունկնդիրները խոստացան
հետևել առաջավորների օրինակին, աշխա-
տել նրանց պես և նվաճել բարձր բերք:

ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹՅԱՆ Մ Ի Ս Ի Ա

Լ. ԿՐԱՆՎ

Վերջին ժամանակվա միջազգային կարե-
վորագույն իրադարձությունը, որն իր վրա
բեկեղեց աշխարհի բոլոր երկրների հասա-
րակայնության ամենալայն շրջանների ու-
շադրությունը, ՍՍՌՄ Միևիստրների Սովետի
Նախագահ Ն. Ա. Բուլգանինի և ՍՍՌՄ
Դերագույն Սովետի Նախագահության ան-
դամ Ն. Ս. Խրուշչևի ուղևորությունն էր Անգ-
լիա:

Անգլիա մեկնելուց ոչ շատ առաջ պա-
տասխանելով անգլիական «Թայմս» թերթի
հարցերին, ՍՍՌՄ Միևիստրների Սովետի
Նախագահ Ն. Ա. Բուլգանինը ընդգծեց, որ
տարբեր երկրների ղեկավար պետական
գործիչների անձնական կոնտակտները մի
արդյունավետ միջոց են դժվար ու վիճելի
հարցերում փոխըմբռնման հասնելու համար:
Նա հիշեցրեց, որ հենց անձնական կոն-
տակտներն էին, որ բարերար դեր խաղացին

— 28 —

ավստրիական հարցի լուծման ժամանակ,
ՍՍՌՄ-ի և Հարավսլավիայի միջև բարեկա-
մական կապերի վերականգնման, Ասիայի
մի շարք երկրների հետ ՍՍՌՄ-ի բարեկա-
մական հարաբերությունների զարգացման
գործում և մի շարք այլ դեպքերում:

Հայտնի է, որ վերջին տարիներս Սովե-
տական Միությունը քիչ ջանքեր չի թափել՝
միջազգային լարվածությունը թուլացնելու,
ժողովուրդների միջև բարեկամական կա-
պերն ամրապնդելու, նոր պատերազմների և
զինված կոնֆլիկտների առաջացման վտան-
գը կանխելու համար: Զգալի չափով այդ
ջանքերի շնորհիվ էր, որ անցյալ տարվա
ամռանը, ժնևում, կայացավ չորս տերու-
թյունների՝ ՍՍՌՄ-ի, Անգլիայի, Ֆրանսիա-
յի և ԱՄՆ-ի կառավարությունների ղեկա-
վարների հանդիպումը: Նրանց անձնական
կոնտակտները և կարևորագույն վիճելի հար-
ցերի շուրջը կատարած մտքերի փոխանա-
կությունը հանգեցրին միջազգային լարվա-
ծության որոշ թուլացման: «Ժնևի ոգին» ար-
ժանացավ բոլոր խաղաղասեր ժողովուրդնե-
րի ջերմ հավանությանը, կաշկանդեց «սառը
պատերազմի» ջատագույնների գործողությու-
նները: Հենց այնտեղ էլ, ժնևում, Անգլիայի
պրեմյեր-մինիստր Անտոնի Իդենը ընկերներ

Բուլգանինին և Խրուշչևին հրավիրեց այցելելու Բրիտանական կղզիները: Սովետական ղեկավարները ընդունեցին այդ հրավերը:

Ապրիլի 18-ին, բարի կամքի միասյուվ, ընկերներ Բուլգանինը և Խրուշչևը «Օրջոնիկիձե» հաժանավով ժամանեցին անգլիական Պորտսմութ նավահանգիստը: Ուր դնելով անգլիական հողը, սովետական ղեկավարները իրենց առաջին իսկ ելույթներում ընդգծեցին, որ պետական կառուցվածքի տարբերությունը չպետք է խանգարի, որ ՍՍՌՄ-ը և Անգլիան ապրեն որպես բարի հարեաններ, որ նրանք ակտիվ կերպով համագործակցեն և բարելավեն իրենց փոխհարաբերությունները: Ելնելով երկու երկրների շահերից էլ, անհրաժեշտ է Անգլիայի և ՍՍՌՄ-ի միջև վերականգնել տնտեսական փոխադարձ լայն կապերը, ընդլայնել առևտրական հարաբերությունները, կազմակերպել փորձի և տեխնիկայի, գիտության ու կուլտուրայի տարբեր բնագավառների նվաճումների վերաբերյալ ինֆորմացիայի փոխադարձ փոխանակություն:

Լոնդոնի և Անգլիայի մյուս քաղաքների բնակիչները ջերմորեն ու բարեկամաբար ողջունեցին ընկերներ Բուլգանինին և Խրուշչևին, հաջողություն ցանկանալով այն բա-

— 30 —

նակցություններին, որ վարում էին Սովետական Միության և Մեծ Բրիտանիայի ղեկավար գործիչները:

Իսկ լինչ արդյունքներ ունեցան այդ բանակցությունները:

ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի Նախագահ Ն. Ա. Բուլգանինի և Միացյալ Թագավորության պրեմյեր-մինիստր Անտոնի Իդենի կողմից ստորագրված հայտարարության մեջ ասված է, որ բանակցությունները երկու կողմից էլ վարվում էին անկեղծության ու ռեալիզմի ոգով և վերաբերում էին ինչպես սովետա-անգլիական հարաբերությունների հարցին, այնպես էլ միջազգային իրադրության հարցերին՝ ամբողջությամբ վերցրած:

Բանակցությունների կարևոր արդյունք է հանդիսանում այն համատեղ հայտարարությունը, որ քաղաքական ասպարեզում, առևտրի, գիտության, կուլտուրայի ասպարեզում և մյուս ասպարեզներում սովետա-անգլիական հարաբերությունների ամրապնդումը համապատասխանում է երկու երկրների ժողովուրդների շահերին և կնպաստի ընդհանուր խաղաղության ու անվտանգության ամրապնդմանը:

Համատեղ հայտարարության մեջ արտասանված է երկու կառավարությունների

— 31 —

վճռականութիւնը՝ նպաստել միջազգային
լարվածութեան թուլացմանը, փոխադարձ
վստահութեան ամրապնդմանը և հարաբերու-
թիւնների բարելավմանը պետութիւնների
միջև:

Ընդգծելով, որ միմյանց միջև, ինչպես
նաև մյուս պետութիւնների հետ ունեցած
հարաբերութիւններում երկու երկրներն էլ
ղեկավարվելու են Միավորված Ազգերի Կազ-
մակերպութեան սկզբունքներով, բանակցու-
թիւնների մասնակիցները համոզմունք
հայտնեցին, որ բոլոր պետութիւնների, ան-
կախ նրանց հասարակական սիստեմներից,
բարեկամական համագործակցութեան և գո-
յակցութեան համար հիմք են հանդիսանում
ազգային անկախութեան և սուվերենութեան
հարգումը, տերիտորիալ ամբողջութիւնը
և միմյանց ներքին գործերին չմիջամտելը:

Կողմերը հայտարարեցին, որ կանեն իրեն-
ցից կախված ամեն ինչ, որպէսզի աշխարհի
բոլոր մասերում վերջ դրվի սպառազինու-
թիւնների մրցավազքին և դրանով իսկ ժո-
ղովուրդներին փրկեն նոր պատերազմի
սպառնալիքից:

Սովետական ղեկավարների և անգլիական
կառավարութեան ղեկավարների բանակցու-
թիւնների ժամանակ երկու կողմերն էլ հայ-

— 32 —

տարարեցին, որ նրանք պատրաստ են շա-
րունակելու իրենց ջանքերը՝ զինաթափման և
միջուկային զենքի արգելման պրոբլեմի
շուրջը համաձայնութեան հասնելու համար:
Միջազգային հասարակայնութիւնը դրական
գնահատական տվեց այդ փաստին: Ինչ վե-
րաբերում է Սովետական Միութեանը, ապա
նա այսուհետև ևս կանի հնարավոր ամեն
բան՝ այդ խնդրի լուծմանը նպաստելու հա-
մար:

Կարևոր նշանակութիւն ունի մտքերի այն
փոխանակութիւնը, որ կատարվեց Մերձա-
վոր և Միջին Արևելքում տիրող դրութեան
հարցի շուրջը: Ինչպես հայտնի է, երկրագոր-
դի այդ շրջանում արևմտյան որոշ տերու-
թիւնների գործողութիւնների հետևանքով
իրադրութիւնը սրվել է և սպառնալիք
ստեղծվել խաղաղութեան ու ժողովուրդների
անվտանգութեան գործի համար: Դրա գըլ-
խավոր պատճառը ռազմական խմբավորում-
ների ստեղծումն է, այնպիսի խմբավորում-
ների, ինչպիսին է, օրինակ, բաղդադյան
պակտը:

Թեև այդ շրջանում տեղի ունեցող միջազ-
գային կոնֆլիկտների և բախումների պատ-
ճառների վերաբերյալ սովետական և անգ-
լիական տեսակետները հակադիր են,

ՍՍՌՄ-ը և Մեծ Բրիտանիան արտահայտեցին իրենց հաստատ մտադրությունը՝ անել հնարավոր ամեն ինչ Մերձավոր և Միջին Արևելքում խաղաղության ու անվտանգության պահպանմանը նպաստելու համար, անհրաժեշտ օգնություն ցույց տալով Միավորված Ազգերի Կազմակերպությանը։ Այդ նպատակով մոտիկ ապագայում պետք է ձեռնարկվեն էֆեկտիվ միջոցառումներ՝ շահագրգռված ժողովուրդների ազգային իղձերին համապատասխան, նրանց անկախությունն ապահովելու անհրաժեշտությունից ելնելով և ՄԱԿ-ի Կանոնադրության սկզբունքներին լիովին համապատասխան։

Բոլոր խաղաղասեր ժողովուրդները, և առաջին հերթին Մերձավոր ու Միջին Արևելքի երկրների ժողովուրդները, գոհունակությամբ ընդունեցին այդ հարցի առթիվ սովետական և անգլիական կառավարությունների միջև ձեռք բերված պայմանավորվածությունը։

Բանակցությունների մեջ կարևոր տեղ էր բռնում սովետա-անգլիական առևտրի զարգացման հարցը։ Սովետական Միության և սոցիալիստական լագերի մյուս երկրների դեմ վարելով «սառը պատերազմի» քաղաքականություն, արևմտյան տերությունները մի շարք խտրական սահմանափակումներ էին

— 34 —

մտցրել այդ երկրների հետ կատարվող առևտրի գծով։ Նրանք հույս ունեին այդ սահմանափակումների միջոցով խանգարել ՍՍՌՄ-ի և ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրների տնտեսական զարգացմանը։ Սակայն կյանքը ցույց տվեց, որ այդ հույսերը ավագի վրա էին կառուցված։

Անգլիայի ղեկավարների հետ վարած բանակցությունների ընթացքում սովետական ղեկավարները հայտարարեցին, որ իրենք պատրաստ են զգալիորեն ընդարձակելու առևտուրը Անգլիայի հետ։ ՍՍՌՄ-ը, ընդգծեցին սովետական ղեկավարները, այդ առաջարկում է ոչ թե այն պատճառով, որ նախ կարող ապրել առանց անգլիական ապրանքների, այլ այն պատճառով, որ նրա համար ավելի շահավետ է որոշ ապրանքներ գնել Անգլիայից, քան դրանք արտադրել իր մոտ։ Իսկ Անգլիայի համար, իր հերթին, ավելի շահավետ է մի շարք ապրանքներ գնել Սովետական Միությունից։

Բանակցությունների արդյունքների վերաբերյալ հայտարարության մեջ նշված է, որ Սովետական Միությունը, առևտրի առաքարեզում սահմանափակումների և խտրականության բացակայության դեպքում, կկարողանար մոտակա հինգ տարում—1956-ից

մինչև 1960 թվականը—ավելացնել անգլիական ապրանքների գնումը, հասցնելով այն 9—11 միլիարդ ուրբի գումարի:

Կողմերը համաձայնվեցին այն բանում, որ առևտրի զարգացումը ՍՍՌՄ-ի և Անգլիայի միջև՝ կարող էր մեծ ավանդ մտցնել երկու երկրների միջև ավելի սերտ հարաբերությունների ստեղծելու գործում: Առևտրական կապերի ընդարձակման փոխադարձ պատրաստակամությունը՝ սովետա-անգլիական բանակցությունների կարևոր դրական արդյունքն է:

Հարկավոր է նշել, որ առևտրի ընդլայնումը ունի ոչ միայն տնտեսական նշանակություն: Առևտուրը պետությունների մերձեցման, նրանց միջև փոխադարձ վստահության ստեղծման և, հետևապես, քաղաքական պրոբլեմների լուծման հուսալի ուղին է:

Բանակցությունների ժամանակ համատեղ հայտարարություն ընդունվեց ՍՍՌՄ-ի և Անգլիայի միջև նաև կուլտուրական և այլ կապերի հետագա զարգացման մասին: Վերջին ժամանակներս երկու երկրների միջև տեղի ունեցավ պառլամենտական, գիտական և կուլտուրական դելեգացիաների, թատրոնի և երաժշտության ներկայացուցիչ-

— 36 —

ների, ինչպես նաև սպորտային դելեգացիաների փոխադարձ այցելություն:

Անգլիայի ղեկավար պետական գործիչների հետ ընկերներ Ն. Ա. Բուլգանինի և Ն. Ս. Խրուշչևի վարած բանակցությունների արդյունքները վկայում են, որ բարի կամքի առկայության դեպքում և հաշվի առնելով կողմերի փոխադարձ շահերը՝ կարելի է հասնել տեսակետների մերձեցման և դրական արդյունքներ ձեռք բերել միջազգային վիճելի պրոբլեմների լուծման գործում: Անգլիական հասարակայնությունը, ինչպես նաև մյուս երկրների հասարակական լայն շրջանները հենց այդպես էլ գնահատեցին բանակցությունների արդյունքները:

Սովետական մարդիկ ջերմորեն ողջունում են ընկերներ Բուլգանինի և Խրուշչևի՝ Անգլիա կատարած ուղևորությունը, որպես անգլո-սովետական հարաբերությունների մեջ կատարված մի կարևոր իրադարձություն, որը լայն հեռանկարներ է բացում անգլո-սովետական հարաբերությունների բարելավման համար, ամբողջ աշխարհում խաղաղության ամրապնդման համար:

ԹԵՄԱՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐ- ՆԵՐԻ ՀՈՒՆԻՍ ԱՄՍՎԱ ԶՐՈՒՅՅՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

1. ԳԵՐԱԶԱՆՅ ՅՈՒՅԱՆԻՇՆԵՐՈՎ ԿԱՏԱՐԵՆՔ ՍՏԱՆԶՆԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի XX համագումարի բանաձևը ՍՄԿՊ Կենտրոնական Կոմիտեի հաշվետու զեկուցման վերաբերյալ, Հայպետհրատ, 1956:

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉԵՎ— Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի հաշվետու զեկուցումը պարտիայի XX համագումարին, Հայպետհրատ, 1956:

ՍՍՌՄ զարգացման 1951—1955 թվականների ճիճգերոդ հնգամյա պլանի կատարման արդյունքների մասին, ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի ժողովրդական տնտեսության հեռանկարային պլանավորման հանձնաժողովի և ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետին կից Կենտրոնական վիճակագրական վարչության հաղորդագրությունը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի ապրիլի 25-ի համարում:

— 38 —

2. ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ ԱՐՄԱՏԱՎՈՐՆԵՔ ԱՌԱՋԱՎՈՐՆԵՐԻ ՓՈՐՁԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. ԼԵՆԻՆ— Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացումը, Երկեր, հատոր 27, էջ 306—310, Հայպետհրատ, 1951:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի XX համագումարի բանաձևը ՍՄԿՊ Կենտրոնական Կոմիտեի հաշվետու զեկուցման վերաբերյալ, Հայպետհրատ, 1956:

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉԵՎ— Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի հաշվետու զեկուցումը պարտիայի XX համագումարին, Հայպետհրատ, 1956, էջ 65—69, 76—78:

3. ԼՐԻՎ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ԾԳՏԱԳՈՐԾԵՆՔ ԶԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԲԱՐԵԼԱՎԵՆՔ ՆՐԱՆՑ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԽՆԱՄՔԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՄԿՊ XX համագումարի Դիրեկտիվները ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1956—1960 թվականների վեցերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ, Հայպետհրատ, 1956, 3-րդ մաս:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի

— 39 —

XX համագումարի բանաձևը ՍՄԿՊ Կենտրոնական Կոմիտեի հաշվետու զեկուցման վերաբերյալ, *Հայկական հրատ, 1956*:

4. ԵՐԿՐԻՆ ՏԱՆՔ ԱՎԵԼԻ ՇԱՏ ԵՎ ԱՎԵԼԻ ԷՓԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԹԵՐՔՆԵՐ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉԵՎ— Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի հաշվետու զեկուցումը պարտիայի XX համագումարին, *Հայկական հրատ, 1956, էջ 81—100*:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի և Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միության Մինիստրների Սովետի ԴԻՄՈՒՄԸ գյուղատնտեսության բոլոր աշխատողներին ու մասնագետներին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի ապրիլի 8-ի համարում:

Ավելի շատ գյուղատնտեսական արտադրանք՝ աշխատանքի և միջոցների նվազագույն ծախսումով, «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի ապրիլի 27-ի առաջնորդողը:

Շեշտակիորեն ավելացնենք գյուղատնտեսական մրբերների արտադրությունը, իջեցնենք ինֆլատիոնը, հողված՝ տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի ապրիլի 27-ի համարում:

— 40 —

5. 1956 ԹՎԱԿԱՆԸ ԴԱՐՁՆԵՆՔ ԲԱՐՁՐ ԲԵՐՔԻ ՏԱՐԻ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի և Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միության Մինիստրների Սովետի ԴԻՄՈՒՄԸ գյուղատնտեսության բոլոր աշխատողներին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի ապրիլի 8-ի համարում:

Վճռական բաժի հաղորդել զարնանացանին, «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի մայիսի 9-ի առաջնորդողը:

Գյուղատնտեսության աշխատողների պատվավոր պարտք, «Հայաստանի կուլտնտեսական» ամսագրի 1956 թվականի 4-րդ համարի առաջնորդողը:

6. ԼՐԻՎ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅԱՄԲ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵՆՔ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ՈՒ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉԵՎ— Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի հաշվետու զեկուցումը պարտիայի XX համագումարին, *Հայկական հրատ, 1956, էջ 94—97*:

Ն. Ա. ԲՈՒԼԳԱՆԻՆ— Ձեկուցում ՍՄԿՊ XX համագումարի Դիրեկտիվների մասին ՍՍՄԴ ժողովրդական

— 41 —

անտեսության զարգացման 1956—1960 թվականների վեցերորդ հնգամյա պլանի վերաբերյալ, Հայպետհրատ, 1956, 2-րդ մաս:

Ե. ԱՌՈՒՇԱՆՅԱՆ—Լայնորեն ուսումնասիրել և արձատարել գյուղատնտեսության առաջավորների փորձը, տպագրված «Պարտիական կյանք» լուսագրի 1956 թվականի 4-րդ համարում:

7. ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԻԱՅԻ ԵՎ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՆԿԱՏԱՐԱՄԲ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՐԵՆՔ՝ Պետական կենսաբույսականների մասին (ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի նախագիծը), տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի մայիսի 9-ի համարում:

Մեծ կարեւորություն ունեցող փաստաթուղթ, «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի մայիսի 10-ի առաջնորդողը:

8. ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԵՏԵՎՈՂԱԿԱՆՈՐԵՆ ԿԻՐԱՌՈՒՄ Է ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆՆՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆՆԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉԵՎ— Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի կենտրոնական Կոմիտեի հաշ-

վետու զեկուցումը պարտիայի XX համագումարին, առաջին մաս, Հայպետհրատ, 1956:

Հայտարարություն ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի նախագահ Ն. Ա. Բուլգանինի ու ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի նախագահության անդամ Ն. Ս. Խրուշչևի և Միացյալ բազմորության պրեմյեր-մինիստր սրբազանի Իդենի բանակցությունների մասին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի ապրիլի 28-ի համարում:

Ն. Ա. ԲՈՒԼԳԱՆԻՆԻ ԵՎ Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉԵՎԻ պրես-կոնֆերանսը Լոնդոնում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի ապրիլի 29-ի համարում:

ՍՍՌՄ կառավարության հայտարարությունը զինաթափման հարցի մասին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի մայիսի 16-ի համարում:

ՄԱԿ-ի Զինաթափման հանձնաժողովի ենթակոմիտեում սովետական դելեգացիայի ղեկավար Ա. Ա. Գրոմիկոյի հայտարարությունը ՏԱՍՍ-ի Լոնդոնի թղթակցին՝ ենթակոմիտեի սեփական աշխատանքի արդյունքների մասին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1956 թվականի մայիսի 8-ի համարում:

ՈՎԻԵՐ ԵՆ ՊՈԽԱԴԻՍՏՆԵՐԸ

Մի խումբ ընթերցողներ . դիմել են խմբագրությանը, խնդրելով պատասխանել հետևյալ հարցին «Ովիե՛ր ե՞ն պուծադիստները»:

Տպագրում ենք պատասխան այդ հարցին:

1953 թվականի կեսերին Ֆրանսիայում կազմակերպվեց այսպես կոչված «Առևտրականների և արհեստավորների պաշտպանության միություն»։ Այդ միության կողմնակիցների դժգոհության պատճառը աճող հարկային բեռն էր, որի ծանրությունը ավելի ու ավելի էր զգում մանր առևտրական բուրժուազիան։ Դժգոհ առևտրականների և արհեստավորների շարժման գլուխ կանգնեց մանր առևտրական Պյեր Պուժադը՝ Սեն-Սերե քաղաքից:

Իր գոյության սկզբնական շրջանում այդ կազմակերպությունը պաշտպանում էր միայն մանր բուրժուազիայի պրոֆեսիոնալ շահերը, մի բան, որը նպաստում էր միջին խավերին բանվոր դասակարգի դաշնակիցը դարձնելուն՝ կառավարության քաղաքականության փոփոխման համար մղվող պայքարում, որովհետև մանր բուրժուազիայի պրո-

— 44 —

ֆեսիոնալ շահերը շատ բաներում միահյուսվում են աշխատավորների հիմնական մասսաների պահանջների հետ:

Այդ հանգամանքը լուրջ անհանգստություն պատճառեց խոշոր բուրժուազիային։ Բանվոր դասակարգի հետ միջին խավերի մերձեցման հնարավորությունը կանխելու և նրանց շարժումը իր նեղ դասակարգային շահերի համար օգտագործելու նպատակով՝ ռեակցիան հույսը դրեց Պուժադի վրա։ Պյեր Պուժադը մի ճարպիկ ու խորամանկ ավանտյուրիստ է։ Նա ընտրությունների ընթացքում օգտագործելով կառավարության քաղաքականությունից դժգոհ առևտրականներին ու արհեստավորներին, ազգային ժողովում ստացավ հիսուն դեպուտատական տեղ իր «միության» ներկայացուցիչների համար:

Մանր-բուրժուական մասսաներին իր կողմը նվաճելով՝ համար նա սկսեց դեմագոգիկ պրոպագանդա մղել կառավարության հակա-ժողովրդական քաղաքականության դեմ։ Նա հանդես եկավ, մասնավորապես, մանր առևտրականների վրա՝ դրվող անարդարացի հարկերը վերացնելու, սոցիալական ապահովության օրենքները առևտրականների և արհեստավորների վրա տարածելու, հարկային ներում շնորհելու օգտին։ Նա սկսեց սուր կերպով քննադատել բուրժուական սիստեմի

— 45 —

մի քանի արատները: Այդ ամենը նպաստեց Պուժադի ժողովրդականության աճմանը: Այդ դեմագոգիայի հետևանքով կառավարության հակաժողովրդական քաղաքականությունից դժգոհ միջին խավերի մի զգալի մասը, առանց ըմբռնելու ֆաշիստացող կարգերիստի բուն նպատակները, նրա մեջ տեսավ իր «փրկարարին», «առաջնորդին» և գնաց նրա հետևից:

Սակայն Պուժադը շուտով ցույց տվեց իր իսկական դեմքը: 1955 թվականին նա փաստորեն դեն է շարտում «դեմոկրատի» դիմակը և սկսում է միությունը վերածել նոր ֆաշիստական քաղաքական պարտիայի: Նրան հաջողվում է միության համագումարին պարտադրել մի շարք «ծրագրային» դրույթներ, որոնք փոխ են առնված Հիտլերից, Մուսոլինիից, Ֆրանկոյից և Պետենից:

Այսօր արդեն Պուժադը գրեթե դադարել է ուշադրություն դարձնել արհեստավորների և առևտրականների արմատական շահերի վրա, որոնց օգնությամբ նա վերջերս պառլամենտում տեղ ձեռք բերեց իր համար:

Ներկայումս պուժադիստները ուժգին թափով գրոհային ջոկատների կազմեր են պատրաստում՝ իշխանությունը բռնությամբ զավթելու համար: Այդ նպատակով նրանք

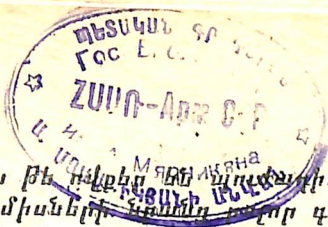
— 46 —

ստեղծում են հատուկ դպրոցներ, որտեղ ունկնդիրներին սովորեցնում են մասնաշաղկան միտինգներ և ցույցեր տապալելու «լավագույն» եղանակները: Ընդօրինակելով հիտլերականներին, պուժադիստները անկարգություններ են ստեղծում Ազգային ժողովում, հարձակումներ են գործում հրապարակային ժողովների մասնակիցների վրա, դեմոկրատական կազմակերպությունների շենքերի վրա և այլն:

Վերջերս լույս ընծայած իր «Ես ընտրեցի պայքարը» գրքում (որը նույնիսկ իր վերնագրով հիշեցնում է Հիտլերի «Իմ պայքարը» գիրքը) Պուժադը պարծենկոտությամբ գրքում է. «Մենք կարող ենք, իհարկե, գրոհով վերցնել բուրբոնյան պալատը, սակայն մենք դեռևս բավականաչափ ուժեղ չենք: ...Մենք երրորդ անգամ կգանք Փարիզ... Բայց ես հավատացնում եմ ձեզ, որ դա կլինի վերջին անգամ: Կառավարությունը իշխանություն ունի, իսկ ես՝ ուժ»:

Պուժադիստները առայժմ թաքցնում են մի բան՝ իրենց կապը խոշոր մոնոպոլիաների հետ: Սակայն թերթերի էջերում արդեն տեղեկություններ են թափանցում այն ամուր բարեկամական կապերի մասին, որ ունեն նրանք մի քանի կապիտալիստական տրեստների հետ:

— 47 —

Ահա թե ովքե՞ր պուժադիստները: Վերջին ամիսներին հայտնի էր, որ գործողությունների էությունը և ինքնառնկյա՞մբ բացեցին ֆրանսիացիներից շատերի աչքերը՝ տեսնելու «պուժադիզմի» հարաճուն վտանգը: Եվ այժմ ֆրանսիացիները գնալով ավելի ու ավելի լավ են հասկանում, որ պուժադիստների գործունեությունը սպառնում է ֆրանսիական ժողովրդի դեմոկրատական իրավունքներին և երկրի ռեսպուբլիկական կարգին:

«Պուժադիզմի» դեմ պայքարելու համար ստեղծված է Ռեսպուբլիկայի պաշտպանության կոմիտե, որի մեջ մտնում են Ֆրանսիայի հասարակական և քաղաքական շատ գործիչներ: Այդ նույն նպատակով ամենուրեք Ֆրանսիայում կազմակերպվում են զգուշացման հակաֆաշիստական կոմիտեներ, որոնք հաշտողությամբ մերկացնում են պուժադիստների ոտնձգությունները: Նշանակալի է, որ այդ կոմիտեների մեջ են մտնում տարբեր հայացքների տեր մարդիկ՝ կոմունիստներ, սոցիալիստներ, ռադիկալներ, զանազան պրոֆմիությունների գործիչներ:

Վերջերս Ֆրանսիայում տեղի ունեցած իրադարձությունները վկայում են, որ ժողովրդական մասսաները, որոնք այժմ պայքարում են «ֆաշիզմը չի անցնի» նշանաբանով, կփակեն պուժադիստների ճանապարհը:

Ա. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

СОДЕРЖАНИЕ

	Стр.
МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ БЕСЕД	
О государственных пенсиях	1
Ог. Вартамян.—Кроме интересов народа нет других интересов Коммунистической партии	7
С. Миджиферджян.—Беседа об инициативах колхозов	14
ИЗ ОПЫТА АГИТАЦИОННОЙ РАБОТЫ	
Кр. Петросян.—Беседа агитатора о пере- довом опыте	22
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ТЕМЫ	
Л. Краев.—Миссия мира и дружбы	28
В ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ	
Темы и литература для бесед агитаторов в июне	38
ОТВЕТЫ НА ВОПРОСЫ ЧИТАТЕЛЕЙ	
А. Карапетян.—Кто такие пужадисты	44
Новые книги	

Խմբագիր՝ Վ. ԲՋՆՈՒՆԻ

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Վ. Գ. Բելինսկի— «Փիլիսոփայական ըն-
տիր երկեր»: Երկու հատորով, հատոր II:
Գինը 10 ռ. 25 կ., 616 էջ, տիրաժ 5000:

Դ. Ա. Զումիչև— «Տաշիկական ՍՍՌ»: Գի-
նը 2 ռ. 20 կ., 158 էջ, տիրաժ 3000:

Վ. Պարտիզունի— «Մուրացան»: Կյանքն
ու ստեղծագործությունը: Գինը 12 ռ. 35 կ.,
560 էջ, տիրաժ 5000:

Отдел пропаганды и агитации

ЦК КП Армении

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

№ 10

1956 г.

ՎՅ 03130

Պատվեր 442

Տիրաժ 8950

ՀՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստրության հրատարակչու-
թյունների և պոլիգրաֆ արդյունաբերության գլխավոր
վարչության II տպարան, Երևան, Կոունյանցի № 8:

Գինը 50 կոպ.